ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 29ης Φεβρουαρίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Συμφωνία σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας – Κοινωνική ασφάλιση των Αλγερινών διακινουμένων εργαζομένων και των επιζώντων τους – Μεταφορά παροχών στην Αλγερία βάσει της ισοτιμίας που εφαρμόζεται δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους οφειλέτη – Παροχές επιζώντος – Εθνική ρύθμιση εφαρμόζουσα την αρχή του κράτους κατοικίας – Ρήτρα κατοικίας επιφέρουσα μείωση του ποσού των παροχών επιζώντος για τους δικαιούχους που κατοικούν στην Αλγερία»

Στην υπόθεση C-549/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Centrale Raad van Beroep (εφετείο για υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης και δημόσιας διοίκησης, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 15ης Αυγούστου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 18 Αυγούστου 2022, στο πλαίσιο της δίκης

X

κατά

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Prechal, πρόεδρο τμήματος, F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer και M. L. Arastey Sahún (εισηγήτρια), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. M. Collins

γραμματέας: D. Dittert, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 28ης Ιουνίου 2023,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– το Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank, εκπροσωπούμενο από την C. Speear, τον W. van den Berg και την M. Van der Ent-Eltink, συμβούλους,

– η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις K. Bulterman και M. H. S. Gijzen,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους B.-R. Killmann και D. Martin και την F. van Schaik,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Οκτωβρίου 2023,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 68, παράγραφος 4, της ευρωμεσογειακής συμφωνίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Αλγερίας, αφετέρου (ΕΕ 2005, L 265, σ. 2, στο εξής: συμφωνία σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της X και του Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (διοικητικού συμβουλίου του ταμείου κοινωνικής ασφάλισης, Κάτω Χώρες) (στο εξής: SVB) με αντικείμενο τη μείωση του ποσού των καταβαλλόμενων στην X παροχών επιζώντος για τον λόγο ότι η τελευταία κατοικεί στην Αλγερία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η συμφωνία σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας

3 Η συμφωνία σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας υπεγράφη στη Βαλένθια (Ισπανία) στις 22 Απριλίου 2002 και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 2005/690/ΕΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2005 (ΕΕ 2005, L 265, σ. 1). Σύμφωνα με το άρθρο της 110, παράγραφος 1, η συμφωνία αυτή τέθηκε σε ισχύ την 1η Σεπτεμβρίου 2005, όπως προκύπτει από την ενημέρωση που δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (ΕΕ 2005, L 292, σ. 10). Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου της 110, παράγραφος 2, η συμφωνία αυτή αντικατέστησε από της ενάρξεως ισχύος της τη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Αλγερίας, η οποία είχε υπογραφεί στο Αλγέρι (Αλγερία) στις 26 Απριλίου 1976 και εγκριθεί εξ ονόματος της Κοινότητας με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2210/78 του Συμβουλίου, της 26ης Σεπτεμβρίου 1978 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/010, σ. 3, στο εξής: συμφωνία συνεργασίας ΕΟΚ-Αλγερίας).

4 Το άρθρο 1 της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας προβλέπει τα εξής:

«1. Εγκαθιδρύεται σύνδεση μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Αλγερίας, αφετέρου.

2. Οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας είναι οι ακόλουθοι:

– να παράσχει κατάλληλο πλαίσιο για τον πολιτικό διάλογο των μερών, ο οποίος θα επιτρέψει την ενίσχυση των σχέσεών τους και της συνεργασίας τους σε όλους τους τομείς που αυτά θεωρούν αναγκαίους,

– να αναπτύξει τις συναλλαγές, να εξασφαλίσει την ανάπτυξη ισότιμων οικονομικών και κοινωνικών σχέσεων μεταξύ των μερών, και να καθορίσει τους στόχους της προοδευτικής ελευθέρωσης των συναλλαγών αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων,

– να ευνοήσει τις ανταλλαγές ανθρωπίνων πόρων, ιδίως στο πλαίσιο των διοικητικών διαδικασιών,

– να ενθαρρύνει την ολοκλήρωση των χωρών του Μαγκρέμπ, ευνοώντας τις συναλλαγές και τη συνεργασία μεταξύ όλων αυτών των χωρών, και μεταξύ του Μαγκρέμπ και της Κοινότητας και των κρατών μελών της,

– να προωθήσει τη συνεργασία στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και χρηματοδοτικό τομέα.»

5 Το άρθρο 68 της συμφωνίας έχει ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των ακόλουθων παραγράφων, οι εργαζόμενοι αλγερινής υπηκοότητας και τα μέλη της οικογενείας τους που διαμένουν με αυτούς, απολαύουν, στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, καθεστώτος που χαρακτηρίζεται από την απουσία κάθε διάκρισης βασιζόμενης στην ιθαγένεια, σε σχέση με τους υπηκόους των κρατών μελών στα οποία απασχολούνται.

Η έννοια της κοινωνικής ασφάλισης καλύπτει τους κλάδους της κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν τις παροχές ασθένειας, μητρότητας, αναπηρίας, γήρατος, επιζώντων, εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας, τα επιδόματα θανάτου, ανεργίας και τις οικογενειακές παροχές.

Ωστόσο, η διάταξη αυτή δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή των λοιπών κανόνων συντονισμού που προβλέπει η κοινοτική νομοθεσία που βασίζεται στο άρθρο [48] της συνθήκης [ΣΕΕ], υπό όρους διαφορετικούς από αυτούς που καθορίζονται στο άρθρο 70 της παρούσας συμφωνίας.

[…]

4. Οι εργαζόμενοι αυτοί απολαύουν της ελεύθερης μεταφοράς στην Αλγερία, βάσει της ισοτιμίας που εφαρμόζεται δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους ή των κρατών μελών τα οποία είναι οφειλέτες, των συντάξεων γήρατος, επιζώντων, εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας καθώς και αναπηρίας, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, με εξαίρεση τις ειδικές παροχές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα.

[…]»

6 Το άρθρο 70 της συμφωνίας ορίζει τα εξής:

1. Πριν από το τέλος του πρώτου έτους μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το Συμβούλιο Σύνδεσης εκδίδει τις διατάξεις που επιτρέπουν την εξασφάλιση της εφαρμογής των αρχών που καθορίζονται στο άρθρο 68.

2. Το Συμβούλιο Σύνδεσης καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής διοικητικής συνεργασίας, που εξασφαλίζει τις εγγυήσεις διαχείρισης και ελέγχου που απαιτούνται για την εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.»

Το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου Σύνδεσης

7 Η απόφαση 2010/699/ΕΕ του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2010, για τη θέση που πρέπει να λάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σύνδεσης που συγκροτήθηκε με την ευρωμεσογειακή συμφωνία συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Αλγερίας, αφετέρου, όσον αφορά τη θέσπιση διατάξεων για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (ΕΕ 2010, L 306, σ. 14), περιλαμβάνει, σε παράρτημα, σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου Σύνδεσης (στο εξής: σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου Σύνδεσης) με αντικείμενο την εφαρμογή του άρθρου 70 της εν λόγω συμφωνίας.

8 Το σχέδιο αυτό εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του σχεδίου απόφασης του Συμβουλίου Σύνδεσης που προσαρτάται στην πρόταση απόφασης του Συμβουλίου την οποία υπέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 12 Δεκεμβρίου 2007 [COM(2007) 790 final].

9 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του σχεδίου απόφασης του Συμβουλίου Σύνδεσης ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, νοούνται ως:

[…]

θ) “εξαγώγιμες παροχές”:
i) σε σχέση με τα κράτη μέλη:

[…]

– συντάξεις επιζώντων,

[…]

κατά την έννοια του [κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 200, σ. 1)], με εξαίρεση τις ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα, όπως καθορίζονται στο παράρτημα Χ του κανονισμού·

[…]».

10 Το άρθρο 2 του σχεδίου, το οποίο επιγράφεται «Καλυπτόμενα πρόσωπα», έχει ως εξής:

«Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται:

α) στους εργαζομένους που είναι Αλγερινοί υπήκοοι, οι οποίοι απασχολούνται ή έχουν απασχοληθεί νομίμως στο έδαφος κράτους μέλους και οι οποίοι υπάγονται ή υπήχθησαν στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών, καθώς και στους επιζώντες τους·

[…]».

11 Το άρθρο 4 του σχεδίου, το οποίο επιγράφεται «Άρση των ρητρών κατοικίας», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Οι εξαγώγιμες παροχές κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 σημείο i), τις οποίες δικαιούνται τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 2 στοιχεία α) και γ), δεν μπορούν να υποστούν καμία μείωση, τροποποίηση, αναστολή, ανάκληση ή κατάσχεση λόγω του γεγονότος ότι ο δικαιούχος κατοικεί,

i) όσον αφορά παροχή προβλεπόμενη από τη νομοθεσία κράτους μέλους, στο έδαφος της Αλγερίας, ή

ii) όσον αφορά παροχή προβλεπόμενη από τη νομοθεσία της Αλγερίας, στο έδαφος κράτους μέλους.»

Το ολλανδικό δίκαιο

Ο ANW

12 Το άρθρο 14, παράγραφος 1, του Algemene Nabestaandenwet (γενικού νόμου περί παροχών επιζώντων, στο εξής: ANW) έχει ως εξής:

«Ο επιζών συγγενής δικαιούται παροχές επιζώντος εφόσον:

a. έχει άγαμο τέκνο ηλικίας κάτω των 18 ετών το οποίο δεν είναι μέλος του νοικοκυριού άλλου προσώπου· ή

b. είναι ανίκανος προς εργασία.

[…]»

13 Το άρθρο 17, παράγραφοι 1 και 3, του ANW, όπως τροποποιήθηκε με τον Wet woonlandbeginsel in de sociale zekerheid (νόμο περί της αρχής του κράτους κατοικίας στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2012, ορίζει τα εξής:

«1. Οι ακαθάριστες παροχές επιζώντος καθορίζονται σε τέτοιο ποσό ώστε, κατόπιν αφαίρεσης του φόρου μισθωτών υπηρεσιών και των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να παρακρατούνται επί του εν λόγω ποσού για πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει ακόμη την ηλικία συνταξιοδότησης, λαμβανομένων αποκλειστικώς υπόψη των γενικών πιστώσεων φόρου που μνημονεύονται στο άρθρο 22 του Wet op de loonbelasting 1964 [νόμου του 1964 περί

φορολογίας μισθωτών υπηρεσιών], οι καθαρές παροχές επιζώντος να αντιστοιχούν στο 70 % του καθαρού κατώτατου μισθού.

[…]

3. Όσον αφορά τους επιζώντες συγγενείς που δεν κατοικούν στις Κάτω Χώρες, σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) ή στην Ελβετία, οι ακαθάριστες παροχές επιζώντος ορίζονται σε ποσοστό, δυνάμει υπουργικής απόφασης, επί του ποσού που καθορίζεται σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 ή 5. Το ποσοστό αυτό καθορίζεται κατά τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει τη σχέση μεταξύ του επιπέδου του κόστους διαβίωσης στο κράτος στο οποίο κατοικεί ο επιζών και εκείνου των Κάτω Χωρών. Το ποσοστό αυτό δεν υπερβαίνει το 100 %.»

Ο κανονισμός περί της αρχής του κράτους κατοικίας

14 Το άρθρο 1 του Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012 (κανονισμού του 2012 περί της αρχής του κράτους κατοικίας στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, στο εξής: κανονισμός περί της αρχής του κράτους κατοικίας) προβλέπει τα εξής:

«Το ποσοστό που προβλέπεται […] στο άρθρο 17, παράγραφος 3, […] του ANW […] για κράτος κατοικίας διαφορετικό από:

a. τις Κάτω Χώρες,

b. άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

c. άλλο συμβαλλόμενο κράτος στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και

d. την Ελβετία

ανέρχεται στο ποσοστό που ορίζεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού.»

15 Σύμφωνα με το παράρτημα του κανονισμού, όσον αφορά την Αλγερία, ο συντελεστής του κράτους κατοικίας που προβλέπεται στο άρθρο 1 του κανονισμού περί της αρχής του κράτους κατοικίας είναι 60 % από την 1η Ιανουαρίου 2013 και 40 % από την 1η Ιανουαρίου 2016.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

16 Η X κατοικεί στην Αλγερία. Ο σύζυγός της εργαζόταν στις Κάτω Χώρες και, κατά τον χρόνο του θανάτου του, ήταν ασφαλισμένος βάσει του ANW. Ως επιζώσα σύζυγος, δικαιούται από την 1η Ιανουαρίου 1999 παροχές επιζώντος βάσει του ANW.

17 Με αποφάσεις της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, το SVB, αφενός, κατόπιν αποφάσεως του rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείου Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες), της 10ης Νοεμβρίου 2016, επανέφερε, με αναδρομική ισχύ, τις παροχές επιζώντος προς την X τις οποίες είχε παύσει να χορηγεί από την 1η Νοεμβρίου 2012. Αφετέρου, το SVB ενημέρωσε την X ότι, από 1ης Ιανουαρίου 2013, οι παροχές αυτές επιζώντος επρόκειτο να μειωθούν καθόσον, από την ημερομηνία αυτή, οι οικείες παροχές θα καταβάλλονταν σύμφωνα με την αρχή του κράτους κατοικίας, ήτοι σε συνάρτηση με ποσοστό που αντικατοπτρίζει το επίπεδο του κόστους ζωής στη χώρα αυτή σε σχέση με το κόστος

ζωής στις Κάτω Χώρες. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος του κανονισμού περί της αρχής του κράτους κατοικίας, το ποσοστό αυτό καθορίστηκε, για την Αλγερία, στο 60 % του ανωτάτου ποσού των παροχών επιζώντος από 1ης Ιανουαρίου 2013 και στο 40 % του εν λόγω ανώτατου ποσού από 1ης Ιανουαρίου 2016.

18 Η X υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της απόφασης αυτής, η οποία κρίθηκε αβάσιμη με απόφαση του SVB της 4ης Δεκεμβρίου 2018.

19 Κατόπιν απορρίψεως ως αβάσιμης από το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ) της προσφυγής της X κατά της τελευταίας αυτής απόφασης, η X άσκησε έφεση ενώπιον του Centrale Raad van Beroep (εφετείου για υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης και δημόσιας διοίκησης, Κάτω Χώρες), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου.

20 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το εάν το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας απαγορεύει τη μείωση, βάσει της αρχής του κράτους κατοικίας, του ποσού των παροχών επιζώντος που λαμβάνει η X.

21 Συναφώς, πρώτον, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το εάν ένα πρόσωπο όπως η X εμπίπτει στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής. Υπογραμμίζει ότι η τελευταία αυτή διάταξη, αντιθέτως προς το άρθρο 68, παράγραφοι 1 και 3, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας, αφορά αποκλειστικά τους εργαζομένους και όχι τα μέλη της οικογενείας τους.

22 Επιπλέον, σε περίπτωση που οι επιζώντες, ως δικαιούχοι παροχών, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας αυτής, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται εάν μόνον οι επιζώντες που κατοικούν στις Κάτω Χώρες απολαύουν της ελεύθερης μεταφοράς των ποσών των παροχών τους προς την Αλγερία ή εάν, όπως τείνει να θεωρήσει το ίδιο, και όσοι κατοικούν στην Αλγερία μπορούν να επικαλεστούν τη διάταξη αυτή.

23 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας έχει άμεσο αποτέλεσμα. Κατά τη γνώμη του, το άρθρο 68 της συμφωνίας αυτής προβλέπει ορισμένες γενικές αρχές, αλλά, σύμφωνα με το άρθρο 70 της εν λόγω συμφωνίας, το ακριβές ουσιαστικό περιεχόμενο των αρχών αυτών και οι λεπτομέρειες συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων στη συμφωνία κρατών διέπονται από απόφαση του Συμβουλίου Σύνδεσης. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, κατ' αναλογίαν ιδίως προς τις αποφάσεις της 31ης Ιανουαρίου 1991, Kziber (C-18/90, EU:C:1991:36), και της 5ης Απριλίου 1995, Krid (C-103/94, EU:C:1995:97), καθώς και προς τις διατάξεις της 13ης Ιουνίου 2006, Echouikh (C-336/05, EU:C:2006:394), και της 17ης Απριλίου 2007, El Youssfi (C-276/06, EU:C:2007:215), η απαίτηση έκδοσης μιας τέτοιας απόφασης δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ορισμένα στοιχεία του εν λόγω άρθρου 68, όπως η απαγόρευση των διακρίσεων στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, η οποία προβλέπεται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, να έχουν άμεσο αποτέλεσμα.

24 Όσον αφορά ειδικότερα το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι ούτε το γράμμα ούτε το αντικείμενο ή η φύση του άρθρου αυτού, όπως προκύπτουν από το άρθρο της 1, αποκλείουν την αναγνώριση αμέσου αποτελέσματος στη διάταξη αυτήν. Ως εκ τούτου, αναγνωρίζει ότι η υποχρέωση εξαγωγής των παροχών προς όφελος προσώπων που κατοικούν στην Αλγερία θα μπορούσε να εξαρτηθεί, κατά την εκτέλεσή της, από

τη θέσπιση μεταγενέστερης πράξης, ήτοι πράξης η οποία καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής διοικητικής συνεργασίας που εξασφαλίζει τις αναγκαίες εγγυήσεις διαχείρισης και ελέγχου, όπως προβλέπει το άρθρο 70, παράγραφος 2, της συμφωνίας αυτής.

25 Τέλος, τρίτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται εάν το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας απαγορεύει τη μείωση των παροχών δυνάμει της αρχής του κράτους κατοικίας. Εκτιμά ότι, ακόμη και αν το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου Σύνδεσης που προσαρτάται στην πρόταση περί της οποίας γίνεται λόγος στη σκέψη 8 της παρούσας απόφασης δεν έχει ακόμη εγκριθεί, το άρθρο 4 του σχεδίου αυτού θα μπορούσε να παράσχει ενδείξεις ως προς το περιεχόμενο του άρθρου 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας υπό την έννοια ότι η διάταξη αυτή θεσπίζει την αρχή της απαγόρευσης των ρητρών κατοικίας.

26 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Centrale Raad van Beroep (εφετείο για υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης και δημόσιας διοίκησης) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης [ΕΚ-Αλγερίας] την έννοια ότι εφαρμόζεται στον επιζώντα θανόντος εργαζομένου που κατοικεί στην Αλγερία και επιθυμεί να εξαγάγει τις παροχές του στην Αλγερία;

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης:

2) Πρέπει να θεωρηθεί ότι το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης [ΕΚ-Αλγερίας], λαμβανομένης υπόψη της διατύπωσης της συμφωνίας, καθώς και του πνεύματος και του σκοπού της διάταξης αυτής, έχει άμεσο αποτέλεσμα, ώστε τα πρόσωπα επί των οποίων έχει εφαρμογή η εν λόγω διάταξη να έχουν το δικαίωμα να την επικαλεστούν ευθέως ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών προκειμένου να μην εφαρμοσθεί η εθνική νομοθεσία που είναι ασυμβίβαστη με αυτήν;

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης:

3) Έχει το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης [ΕΚ-Αλγερίας] την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή της αρχής του κράτους κατοικίας που προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 3, του [ANW], η οποία έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της εξαγωγής των παροχών επιζώντος προς την Αλγερία;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

27 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο πρέπει να εξεταστεί πρώτο, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας έχει άμεσο αποτέλεσμα, ώστε τα πρόσωπα επί των οποίων έχει εφαρμογή η εν λόγω διάταξη να έχουν το δικαίωμα να την επικαλεστούν ευθέως ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών προκειμένου να μην εφαρμοσθεί η εθνική νομοθεσία που είναι ασυμβίβαστη με αυτήν.

28 Από το εν λόγω άρθρο 68, παράγραφος 4, προκύπτει ότι οι εργαζόμενοι αλγερινής υπηκοότητας απολαύουν της ελεύθερης μεταφοράς στην Αλγερία, βάσει της ισοτιμίας που εφαρμόζεται δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους ή των κρατών μελών τα οποία είναι οφειλέτες, των συντάξεων γήρατος, επιζώντων, εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας καθώς και αναπηρίας, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, με εξαίρεση τις ειδικές παροχές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα.

29 Επιπλέον, από το άρθρο 70 της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας προκύπτει ότι, πριν από το τέλος του πρώτου έτους από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας αυτής, το Συμβούλιο Σύνδεσης, αφενός, θεσπίζει τις διατάξεις που επιτρέπουν την εξασφάλιση της εφαρμογής των αρχών που καθορίζονται στο άρθρο 68 και, αφετέρου, καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής διοικητικής συνεργασίας που εξασφαλίζει τις αναγκαίες για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών εγγυήσεις διαχείρισης και ελέγχου. Τούτου δοθέντος, μολονότι το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2010/699 περί της οποίας γίνεται λόγος στη σκέψη 7 της παρούσας απόφασης η οποία περιλαμβάνει σε παράρτημα σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου Σύνδεσης με αντικείμενο την εφαρμογή του άρθρου 70 της εν λόγω συμφωνίας, εντούτοις, οι διατάξεις αυτές, οι οποίες έπρεπε να είχαν θεσπιστεί από το Συμβούλιο Σύνδεσης πριν από το τέλος του πρώτου από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας, ήτοι την 1η Σεπτεμβρίου 2005, δεν έχουν ακόμη θεσπιστεί.

30 Όσον αφορά το ενδεχόμενο άμεσο αποτέλεσμα του άρθρου 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, διάταξη συμφωνίας συναφθείσας από την Ένωση με τρίτα κράτη πρέπει να θεωρείται ως έχουσα άμεση εφαρμογή όταν, λαμβανομένων υπόψη του γράμματός της καθώς και του αντικειμένου και της φύσεως της συμφωνίας, περιέχει σαφή και συγκεκριμένη υποχρέωση που δεν εξαρτάται, όσον αφορά την εφαρμογή της ή τα αποτελέσματά της, από την έκδοση καμίας μεταγενέστερης πράξης (πρβλ. αποφάσεις της 30ής Σεπτεμβρίου 1987, Demirel, 12/86, EU:C:1987:400, σκέψη 14, και της 26ης Μαΐου 2011, Akdas κ.λπ., C-485/07, EU:C:2011:346, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

31 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση, πρώτον, ότι το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας θεσπίζει κατά τρόπο σαφή, ακριβή και ανεπιφύλακτο το δικαίωμα ελεύθερης μεταφοράς προς την Αλγερία των συντάξεων στις οποίες αναφέρεται η διάταξη αυτή, τούτο δε βάσει της ισοτιμίας που εφαρμόζεται δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους οφειλέτη. Επομένως, σύμφωνα με το ίδιο το γράμμα της, η εν λόγω διάταξη επιβάλλει στα κράτη μέλη σαφή και συγκεκριμένη υποχρέωση επίτευξης αποτελέσματος, ήτοι να μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να απολαύουν της ελεύθερης αυτής μεταφοράς, υποχρέωση η οποία, ως τέτοια, δεν εξαρτάται, όσον αφορά την εφαρμογή της ή τα αποτελέσματά της, από την έκδοση καμίας μεταγενέστερης πράξης.

32 Βεβαίως, αφενός, το δικαίωμα αυτό ελεύθερης μεταφοράς δεν είναι απόλυτο, δεδομένου ότι τα συγκεκριμένα αποτελέσματά του σε κάθε δεδομένη περίπτωση θα διαμορφώνονται, όπως ορίζει το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας, «βάσει της ισοτιμίας που εφαρμόζεται δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους ή των κρατών μελών τα οποία είναι οφειλέτες». Εντούτοις, το εδάφιο αυτό δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει στα κράτη μέλη να περιορίζουν κατά το δοκούν το δικαίωμα ελεύθερης μεταφοράς, καθιστώντας το κατ' αυτόν τον τρόπο κενό περιεχομένου (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 8ης Μαΐου 2003, Deutscher Handballbund, C-438/00, EU:C:2003:255, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

33 Αφετέρου, η εφαρμογή ή τα αποτελέσματα του προβλεπόμενου στη διάταξη αυτή δικαιώματος δεν εξαρτώνται από την έκδοση άλλης πράξης, και ιδίως από την έκδοση, από το Συμβούλιο Σύνδεσης, των διατάξεων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 70, παράγραφος 1, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας (πρβλ. διάταξη της 13ης Ιουνίου 2006, Echouikh, C-336/05, EU:C:2006:394, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Πράγματι, ο ρόλος τον οποίον αναθέτει η τελευταία αυτή διάταξη στο Συμβούλιο Σύνδεσης συνίσταται στο να διευκολύνεται ο σεβασμός του δικαιώματος ελεύθερης μεταφοράς προς την Αλγερία των συντάξεων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας αυτής, αλλά δεν μπορεί να εκληφθεί ως προϋπόθεση για την άμεση εφαρμογή του δικαιώματος αυτού (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 1991, Kziber, C-18/90, EU:C:1991:36, σκέψη 19).

34 Όσον αφορά, δεύτερον, το αντικείμενο και τη φύση της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, αφενός, ότι οι σκοποί της συμφωνίας αυτής, όπως προβλέπονται στο άρθρο της 1, παράγραφος 2, αποτελούν άμεση προέκταση εκείνων επί των οποίων στηρίχθηκε η συμφωνία συνεργασίας ΕΟΚ-Αλγερίας (βλ., κατ' αναλογίαν, διάταξη της 13ης Ιουνίου 2006, Echouikh, C-336/05, EU:C:2006:394, σκέψη 40) και, αφετέρου, ότι ο στόχος της τελευταίας αυτής συμφωνίας, ο οποίος συνίστατο στην προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων μερών σε όλους τους τομείς, ιδίως στον τομέα του εργατικού δυναμικού, επιβεβαίωνε ότι η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων του άρθρου 39, παράγραφος 1, της εν λόγω συμφωνίας συνεργασίας μπορούσε να διέπει ευθέως τη νομική κατάσταση των ιδιωτών, με αποτέλεσμα η διάταξη αυτή να έχει άμεσο αποτέλεσμα (πρβλ. απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1998, Babahenini, C-113/97, EU:C:1998:13, σκέψεις 17 και 18 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

35 Επομένως, οι στόχοι της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας, οι οποίοι μαρτυρούν μια βούληση ενίσχυσης και εμβάθυνσης των στόχων της συμφωνίας συνεργασίας ΕΟΚ-Αλγερίας, πρέπει κατά μείζονα λόγο να θεωρηθεί ότι επιβεβαιώνουν το άμεσο αποτέλεσμα του δικαιώματος ελεύθερης μεταφοράς προς την Αλγερία των συντάξεων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, Gattoussi, C-97/05, EU:C:2006:780, σκέψη 27).

36 Συνεπώς, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας έχει άμεσο αποτέλεσμα και, ως εκ τούτου, τα πρόσωπα επί των οποίων έχει εφαρμογή η εν λόγω διάταξη έχουν το δικαίωμα να την επικαλεστούν ευθέως ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών προκειμένου να μην εφαρμοστεί η εθνική νομοθεσία που είναι ασυμβίβαστη με αυτήν.

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

37 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας έχει την έννοια ότι εφαρμόζεται στους επιζώντες εργαζομένου οι οποίοι δεν είναι οι ίδιοι εργαζόμενοι, κατοικούν στην Αλγερία και επιθυμούν να μεταφέρουν στη χώρα αυτήν τις παροχές επιζώντος.

38 Συναφώς, επισημαίνεται, πρώτον, ότι το εν λόγω άρθρο 68, παράγραφος 4, αναφέρεται ρητώς μόνο στους «εργαζ[ομένους] [αυτούς]», πράγμα που παραπέμπει στους «εργαζ[ομένους] αλγερινής υπηκοότητας» που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου. Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, σύμφωνα με το γράμμα της εν λόγω παραγράφου 4, μεταξύ των παροχών που μπορούν να μεταφερθούν ελεύθερα στην Αλγερία περιλαμβάνονται οι συντάξεις επιζώντος. Εν δυνάμει δικαιούχοι των παροχών αυτών δεν είναι, εξ ορισμού, οι εργαζόμενοι, αλλά οι επιζώντες τους. Επομένως, όπως παρατήρησε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 44 των

προτάσεών του, το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας θα στερείτο πρακτικής αποτελεσματικότητας εάν οι επιζώντες αυτοί εξαιρούνταν από το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του.

39 Με τις γραπτές παρατηρήσεις του, το SVB επικαλείται, προς αντίκρουση του συμπεράσματος αυτού, τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73), σύμφωνα με την οποία τα μέλη της οικογένειας ενός εργαζομένου έχουν παρεπόμενα μόνο δικαιώματα, και όχι ίδια δικαιώματα, όσον αφορά τις διατάξεις του κανονισμού αυτού που εφαρμόζονται αποκλειστικά στους εργαζομένους (αποφάσεις της 30ής Απριλίου 1996, Cabanis-Issarte, C-308/93, EU:C:1996:169, και της 21ης Φεβρουαρίου 2006, Hosse, C-286/03, EU:C:2006:125).

40 Ωστόσο, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως διαπιστώσει ότι η νομολογία αυτή δεν μπορεί να εφαρμοσθεί κατ' αναλογίαν στο πλαίσιο συμφωνίας όπως η συμφωνία σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας (πρβλ. απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1998, Babahenini, C-113/97, EU:C:1998:13, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και διάταξη της 17ης Απριλίου 2007, El Youssfi, C-276/06, EU:C:2007:215, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

41 Δεύτερον, μολονότι ουδεμία αμφιβολία υφίσταται ότι το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας έχει εφαρμογή σε περίπτωση που ο επιζών κατοικεί στο κράτος μέλος οφειλέτη, εντούτοις, επισημαίνεται ότι θα ήταν αντίθετο προς τη λογική στην οποία στηρίζεται η ίδια η αρχή της ελεύθερης μεταφοράς παροχών προς την Αλγερία να απαιτείται από τον δικαιούχο να κατοικεί στο κράτος μέλος οφειλέτη, όπως, κατ' ουσίαν, επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 46 και 47 των προτάσεών του.

42 Κατά συνέπεια, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας έχει την έννοια ότι εφαρμόζεται στους επιζώντες εργαζομένου οι οποίοι δεν είναι οι ίδιοι εργαζόμενοι, κατοικούν στην Αλγερία και επιθυμούν να μεταφέρουν στη χώρα αυτήν τις παροχές επιζώντος.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

43 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας έχει την έννοια ότι απαγορεύει τη μείωση του ποσού των παροχών επιζώντος για τον λόγο ότι ο δικαιούχος των παροχών αυτών κατοικεί στην Αλγερία.

44 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει, αφενός, ότι η επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης μείωση απορρέει από τον νόμο περί της αρχής του κράτους κατοικίας στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, ο οποίος εισήγαγε την αρχή αυτή, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τις παροχές επιζώντος που καταβάλλονται δυνάμει του ANW. Αφετέρου, η εν λόγω αρχή σκοπεί να διασφαλίσει ότι οι παροχές που συνδέονται με τον κατώτατο ολλανδικό μισθό και καταβάλλονται εκτός των Κάτω Χωρών αντικατοπτρίζουν τη σχέση μεταξύ του επιπέδου του κόστους ζωής στη χώρα κατοικίας του δικαιούχου και του επιπέδου του κόστους ζωής στις Κάτω Χώρες. Οι επίμαχες στη διαφορά της κύριας δίκης παροχές επιζώντος αποτελούν ακριβώς μέρος των

παροχών που συνδέονται με τον κατώτατο ολλανδικό μισθό, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του ANW, το ακαθάριστο ποσό τους αντιστοιχεί στο 70 % του εν λόγω καθαρού κατώτατου μισθού.

45 Συναφώς, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το SVB δήλωσε ότι πρόκειται για ανώτατο ποσοστό, καθόσον το ποσό των παροχών που λαμβάνει κάθε επιζών υπολογίζεται με βάση το εισόδημά του. Επιπλέον, κατά τη συζήτηση αυτήν, η Ολλανδική Κυβέρνηση διευκρίνισε ότι οι παροχές επιζώντος αποτελούν ασφάλιση κινδύνου και ότι το ποσό των εισφορών που καταβάλλονται σε σχέση με τις παροχές αυτές είναι το ίδιο για όλους τους ασφαλισμένους. Επισήμανε επίσης ότι ο κατώτατος μισθός στις Κάτω Χώρες προσαρμόζεται σε συνάρτηση με το κόστος ζωής στο εν λόγω κράτος μέλος.

46 Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας θεσπίζει το δικαίωμα ελεύθερης μεταφοράς των μνημονευόμενων σε αυτό παροχών προς την Αλγερία «βάσει της ισοτιμίας που εφαρμόζεται δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους ή των κρατών μελών τα οποία είναι οφειλέτες».

47 Από τη διευκρίνιση αυτή προκύπτει ότι, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 57 των προτάσεών του, το κράτος μέλος οφειλέτης διαθέτει περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά τη θέσπιση κανόνων για τον υπολογισμό του ποσού των παροχών στις οποίες αναφέρεται το εν λόγω άρθρο 68, παράγραφος 4. Ειδικότερα, κατά το μέτρο που η διευκρίνιση αυτή περιλαμβάνεται στη διάταξη της εν λόγω συμφωνίας σχετικά με τη μεταφορά των παροχών αυτών προς την Αλγερία πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει, κατ' αρχήν, στο εν λόγω κράτος μέλος να θεσπίζει κανόνες για την προσαρμογή του ποσού των παροχών αυτών εν όψει της οικείας μεταφοράς, όπως ο κανόνας που βασίζεται στην επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης αρχή του κράτους κατοικίας.

48 Πάντως, οι κανόνες αυτοί πρέπει να σέβονται την ουσία του δικαιώματος ελεύθερης μεταφοράς παροχών, χωρίς να στερούν από το δικαίωμα αυτό την πρακτική αποτελεσματικότητά του (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 8ης Μαΐου 2003, Deutscher Handballbund, C-438/00, EU:C:2003:255, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

49 Από τα χαρακτηριστικά των επίμαχων στη διαφορά της κύριας δίκης παροχών επιζώντος, τα οποία εκτίθενται στις σκέψεις 44 και 45 της παρούσας απόφασης, προκύπτει ότι το ποσό των παροχών αυτών καθορίζεται σε συνάρτηση με το κόστος ζωής στις Κάτω Χώρες και ότι, κατά συνέπεια, οι παροχές αυτές αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν στους επιζώντες ένα βασικό εισόδημα υπολογιζόμενο σε συνάρτηση με το κόστος ζωής στο εν λόγω κράτος μέλος. Επομένως, όσον αφορά τη μεταφορά των εν λόγω παροχών προς την Αλγερία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας, το γεγονός ότι το ποσό τους προσαρμόζεται ώστε να συνεκτιμάται το κόστος ζωής στην εν λόγω τρίτη χώρα δεν φαίνεται ικανό να καταστήσει κενό περιεχομένου το δικαίωμα ελεύθερης μεταφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι η ισοτιμία που χρησιμοποιείται για την προσαρμογή αυτή καθορίζεται βάσει αντικειμενικών στοιχείων, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

50 Τέλος, όσον αφορά το γεγονός ότι το άρθρο 4 του σχεδίου απόφασης του Συμβουλίου Σύνδεσης απαγορεύει, μεταξύ άλλων, κάθε μείωση του ποσού τέτοιων παροχών που οφείλονται δυνάμει της νομοθεσίας κράτους μέλους για τον λόγο ότι ο δικαιούχος τους κατοικεί στην Αλγερία, επισημαίνεται ότι, καθόσον το σχέδιο αυτό δεν έχει ακόμη εγκριθεί από το Συμβούλιο Σύνδεσης, δεν μπορεί να παραγάγει αποτελέσματα παρόμοια με εκείνα που είχαν αναγνωριστεί, με την απόφαση της 26ης Μαΐου 2011, Akdas κ.λπ. (C-485/07, EU:C:2011:346), σε ανάλογη διάταξη,

ήτοι το άρθρο 6, παράγραφος 1, της απόφασης 3/80 του Συμβουλίου Σύνδεσης, της 19 Σεπτεμβρίου 1980, περί της εφαρμογής των καθεστώτων κοινωνικής ασφαλίσεως των Κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στους Τούρκους εργαζομένους και στα μέλη των οικογενειών τους (ΕΕ 1983, C 110, σ. 60).

51 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 68, παράγραφος 4, της συμφωνίας σύνδεσης ΕΚ-Αλγερίας έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύει τη μείωση του ποσού των παροχών επιζώντος για τον λόγο ότι ο δικαιούχος των παροχών αυτών κατοικεί στην Αλγερία, όταν οι παροχές αυτές αποσκοπούν στην εξασφάλιση ενός βασικού εισοδήματος υπολογιζόμενου σε συνάρτηση με το κόστος ζωής στο κράτος μέλος οφειλέτη και η ούτως επερχόμενη μείωση σέβεται την ουσία του δικαιώματος ελεύθερης μεταφοράς τέτοιων παροχών.

Επί των δικαστικών εξόδων

52 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 68, παράγραφος 4, της ευρωμεσογειακής συμφωνίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Αλγερίας, αφετέρου,

έχει την έννοια ότι:

έχει άμεσο αποτέλεσμα και, ως εκ τούτου, τα πρόσωπα επί των οποίων έχει εφαρμογή η εν λόγω διάταξη έχουν το δικαίωμα να την επικαλεστούν ευθέως ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών προκειμένου να μην εφαρμοστεί η εθνική νομοθεσία που είναι ασυμβίβαστη με αυτήν.

2) Το άρθρο 68, παράγραφος 4, της ευρωμεσογειακής συμφωνίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Αλγερίας, αφετέρου,

έχει την έννοια ότι:

εφαρμόζεται στους επιζώντες εργαζομένου οι οποίοι δεν είναι οι ίδιοι εργαζόμενοι, κατοικούν στην Αλγερία και επιθυμούν να μεταφέρουν στη χώρα αυτήν τις παροχές επιζώντος.

3) Το άρθρο 68, παράγραφος 4, της ευρωμεσογειακής συμφωνίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Αλγερίας, αφετέρου,

έχει την έννοια ότι:

δεν απαγορεύει τη μείωση του ποσού των παροχών επιζώντος για τον λόγο ότι ο δικαιούχος των παροχών αυτών κατοικεί στην Αλγερία, όταν οι παροχές αυτές αποσκοπούν στην εξασφάλιση ενός βασικού εισοδήματος υπολογιζόμενου σε συνάρτηση με το κόστος ζωής στο κράτος μέλος οφειλέτη και η ούτως επερχόμενη μείωση σέβεται την ουσία του δικαιώματος ελεύθερης μεταφοράς τέτοιων παροχών.

(υπογραφές)